

**Національний
університет
біоресурсів і
природокористування
України**

**Факультет
ветеринарної
медицини**

НДІ Здоров'я тварин

**«ЄДИНЕ ЗДОРОВ'Я – 2022»
Матеріали Міжнародної наукової конференції**

**22-24 вересня 2022 р.
НУБіП України, м. Київ**

УДК 619:616.9-036

НОЗОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ГЕМОРАГІЧНИХ ЕНТЕРИТІВ У СОБАК

Ничипорук С.М., студентка 3 курсу

*Науковий керівник - Радзиховський М.Л., доктор вет. наук, доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ*

Однією з перших одомашнених людиною тварин, більш як 10 тисяч років тому, були собаки, і на сьогодні налічується понад 700 порід цього виду. Дрібні тварини, а саме собаки у більшості країн світу є лідерами серед домашніх улюбленців, кількість яких постійно зростає і за останні 10 років має приріст на 1,4 % на відміну від цього показника у людей – на 1,2 % відповідно. За даними Стенлі Колена опублікованими у журналі *Psychology Today* (2015), поголів'я собак у світі становить 525 млн. Україна є одним зі світових лідерів щодо кількості собак на 100 осіб населення, а загальне поголів'я їх за різним підрахунками складає близько 5,1 млн.

Збільшення популяції дрібних тварин, у тому числі собак, неминуче веде до загострення епізоотичної ситуації. Хвороби собак різної етіології переважно не несуть економічних витрат, але мають значну моральну складову для власників, адже, безумовно, втрата внаслідок загибелі через хворобу їхнього улюбленця може бути непоправною.

Згідно зі статистичними даними, з усіх зареєстрованих інфекційних захворювань у собак частіше зустрічаються хвороби з ураженням шлунково-кишкового тракту – 43,1 %. Тому метою досліджень було вивчення хвороб собак з ураженням шлунково-кишкового тракту і встановлення етіологічного чинника, що

викликав дану патологію.

Роботу виконували на факультеті ветеринарної медицини Національного університету біоресурсів та природокористування України, а також у ветеринарних клініках м. Києва в період з 2020–2021 роки. Діагностичні дослідження проводили в приватній ветеринарній лабораторії ТОВ «Бальд» (м. Київ) за допомогою ПЛР та ІФА.

За період проведення дослідження нами було виявлено 610 собак у 2020 і 499 у 2021 році з розладами шлунково-кишкового тракту. Клінічні ознаки у даних тварин значною мірою були тотожними (діарея, блювота, зневоднення тощо). У хворих собак відбирали змиви для проведення лабораторної діагностики. За 2020-2021 рр. термін досліджено 1109 проб, з яких встановлено, значне розповсюдження протозойних хвороб які виявляли в 725 пробах, що становить 65,3 %, вірусний антиген встановлено в 329 (29,7 %) і бактеріальний у 55 собак, що становить 5 % від загальної кількості позитивних проб відповідно.

Отже, у собак при ураженні шлунково кишкового тракту та розвитком геморагічного ентериту найпоширенішою протозойною хворобою є *криптоспоридіоз* (*Cryptosporidium*) – 401 (36,1 %), лямбліоз (*Giardia*) – 183 (16,5 %) і *неоспороз* (*Neospora*) – 141 (12,7 %).

Значну проблему для людей і тварин створюють вірусні хвороби, собаки не є виключенням і найбільш розповсюдженими є вірусний гепатит (*Adenoviridae*) 115 (10,4 %), наступним парвовірусний ентерит (*Parvoviridae*) – 72 (6,5 %), чума м'ясоїдних (*Paramyxoviridae*) – 70 (6,3 %), коронавірусний ентерит (*Coronaviridae*) – 67 (6,0 %), ротавірусний ентерит (*Rotaviridae*) – 5 тварин відповідно.

Хвороби бактеріального генезу мають менший ступінь розповсюдження, але їх роль у розповсюдженні геморагічних ентеритів також значна і представлена такими хворобами, як: кампілобактеріоз (*Campylobacter*) – 26 (2,3 %), клостридіоз (*Clostridium*) – 23 (2,1 %) та сальмонельоз (*Salmonellosis*) який найменше реєстрували під час проведення моніторингу у 6 тварин, що становить 0,54 % від загальної кількості дослідних позитивних проб.

Підсумовуючи вище наведене констатуємо, що діарея у собак виникає з самих різних причин, а саме незаразної та заразної етіології. Якщо випадки діареї незаразного генезу у більшості випадків вимагають лише невеликого ветеринарного втручання то інфекційного і паразитарного завжди має потенційну вірогідність спричинити серйозне захворювання, а враховуючи асоційоване перебування двох і більше збудників то і з летальним кінцем.